

اجازة روایی آیت الله نمازی

محمد صادق امیدواری خراسانی*

در علم «درایه و رجال» که در ارتباط با «حدیث شناسی» مطرح است اصطلاحی داریم به عنوان: «استجازه» که به معنای طلب اجازة است، یعنی درخواست اجازة‌ای از محدث و راوی مورد اعتماد که او هم نیز از استادش و... هم چنین تا برسد به آخرین راوی که از شخص معصوم علیه السلام نقل حدیث نموده است. این «اجازة» اجازة نقل تمام آنچه را از «مروئ عنه» یا به اصطلاح «شیخ اجازتی» شنیده‌ایم، دربر می‌گیرد. مثلاً: ما که همزمان و معاصر محدث جلیل القدر مرحوم شیخ کلینی نبوده‌ایم، چگونه برای ما امکان نقل حدیث از ایشان است؟ جز به واسطه‌های نقل، که همان راویان و مشایخ اجازة نقل حدیث باشند. از قدیم این «استجازه و اجازة» ها در بین علما و محدثان، معمول و مرسوم بوده است و حتی برخی از علما استجازه و اجازات خود را به صورت کتاب یا کتابهایی درآورده‌اند که از آن جمله است:

اجازات بحار الانوار جلد ۱۰۷ تا ۱۱۰ از علامه مجلسی (چاپ بیروت)

الطرق و الأسانید مرحوم آیت الله نجفی مرعشی و موارد فراوان دیگر

ولی سؤال این است که آیا این استجازه فقط جنبه تشریفاتی داشته؟ یا این که افزون بر آن، فوایدی مربوط به درایه و رجال را نیز داراست؟ انصاف این است که

*. مدرّس حوزه علمیه قم

اجازه، فوائد بسیاری داراست که در مقالات تخصصی مربوط به آن موضوع گفته شده است. و فعلاً در پی بیان آنها نیستیم. در اینجا، تنها چند نکته مربوط به استجازه نگارنده از مرحوم آیت الله علامه حاج شیخ علی نمازی شاهرودی مورد نظر است که عرض خود را به این موضوع اختصاص می دهیم. این کمترین «محمّد صادق امیدواری خراسانی» فرزند مرحوم کربلایی عبدالحسین امیدواری که زادگاهم در کنار مسجد و منزل مرحوم علامه نمازی شاهرودی در مشهد مقدّس بوده است و از سال ۱۳۴۹ شمسی به حوزه علمیه قم وارد شدم، علاقه فراوانی به مطالعه و تحقیق روایات و احادیث داشتم و از این روی تاکنون به اجازات متعدّدی از مراجع تقلید و علما و فقها و محدثین والا مقام مفتخر شدم که از آن جمله است:

- ۱- مرحوم آیت الله خویی
- ۲- مرحوم آیت الله کوکبی
- ۳- مرحوم آیت الله حاج سید محمد روحانی
- ۴- مرحوم آیت الله سید محمود مرعشی اهوازی
- ۵- مرحوم آیت الله سید احمد خوانساری
- ۶- مرحوم آیت الله حاج شیخ علی نمازی شاهرودی
- ۷- مرحوم آیت الله مرعشی نجفی
- ۸- حضرت آیت الله وحید خراسانی
- ۹- حضرت آیت الله صافی گلپایگانی
- ۱۰- حضرت آیت الله دوزدو زانی و...

اجازه ای که از مرحوم آیت الله نمازی شاهرودی گرفتم، طی بعضی سفرها از قم به وطن مشهد مقدّس صورت گرفت که به دنبال پیشنهاد این حقیر، ایشان با کمال تواضع و لطف با قلم و خط مبارکش این اجازه را مرقوم فرمودند. ناگفته نماند: که آن بزرگوار در زمان خود در مشهد مقدّس به عنوان «بحار الانوار سیار» معروف بود، چون چندین بار بحار الانوار را برای تألیف مستدرک سفینه البحار مطالعه فرموده بود و با

حافظه و ذوق و استعداد مخصوصی موفق به نشر احادیث و معارف اهل بیت علیهم السلام بودند و تألیفات بسیاری از عربی و فارسی، عقائدی و احکام و حدیثی و رجالی و تاریخی و معارفی دارند.

روحش شاد و یادش گرامی باد

قبرشان در صحن مطهر حضرت رضا علیه السلام بود که هم اکنون داخل حرم افتاده شده است.

« بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ »
 اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ وَأَهْلِكَ أَعْدَائِهِمْ

سماحة العلامة، آية الله الحاج الشيخ علي النمازي الشاهرودي
 «حامت آيام افاضاته ببقاء وجوده الشريف، السلام عليكم ورحمة الله
 وبعد: أسأل من حضرة تكم ان تتفضلوا علي (وانا العبد الكليل
 الي الله العلي، تعالي شانه: ابن عبدالحسين محمد صادق الخراساني «اميد واري»)
 بالاجازة للتوايه، عن طريقكم المجهودة، المتصلة بالانتم،
 الهادين المهديين، عليهم صلوات الله تعالى ابيد الأبدية، جزاكم
 المولى سبحانه أفضل جزاء المحسنين. والسلام

الأحقق بحضرة صادق الخراساني «اميد واري»

اعلم يا اخي وفقكم الله لمرضاة الجليلية
 عليك في كل امر انك التمسك بالقران
 مع العترة الطاهرة صلوا الله عليهم
 والنجاة في الدنيا والاخرة في ذلك لا غير
 و عليك بالاجار الكتب الاربعه التي عليها مدار
 المذهب الحق الا للهية والبخار والوسائل وامثالها
 من الكتب المعتمدة واخرتك فنقل هذه الاخبار
 ولا تقف ما ليس علم السمع والبصر الفؤاد على اولئك
 كان عند مسلول وليس على الانسان الي علمه الذي ياخذ
 عن ياخذة و عليك بالدفقة في ترجمة الاخبار وتركت
 المصطلحات والسلام عليكم وعلى من اتبع المهدي
 الاحقر على النمازي الشاهرودي
 ٢٨ صفر ١٢٥٥ هـ